

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

**Par informatīvo ziņojumu “Par valsts administratīvi
teritoriālo iedalījumu un valsts pārvaldes institūciju
sadarbības teritoriju izveidi”**

11.04.2017.

LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde
VARAM Parlamentārais sekretārs Jānis Eglīts

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālais iedalījums un tā pārvalde

Ilgtermiņā nav izpildītas sekojošas likuma normas:

- izveidoti apriņķi un to pašvaldības
- plānošanas reģionu teritorijām nav pakārtojušās valsts reģionālās institūcijas
- plānošanas reģioniem nav nodota valsts tiešās pārvaldes iestāžu kompetence

Valstī «pašplūsmā» ir izveidojušies ap 30 dažādi teritoriālie strukturējumi

Secinājumi:

- Likumos ir saglabājusies inerce no iepriekšējiem ATR politiskiem uzstādījumiem
- **Likumos jāpārvērtē aktualitāte jautājumos** par:
 - Apriņķu pašvaldību izveidošanu
 - Plānošanas reģionu virzību kā «tiltam» uz reģionālajām pašvaldībām
 - Valsts reģionālo teritoriju noteikšanu – apriņķi vai plānošanas reģioni vai cits

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vietējo pašvaldību ATR

Teritoriju neatbilstība likuma noteikumiem:

- sākotnēji - **50 teritorijas**
- uz šodienu – **57 teritorijas**: 2 pilsētas un 55 novadi. Šajos 55 novados dzīvo **11%** valsts iedzīvotāju

Izveidojot valstī neviendabīgu pašvaldību sistēmu, secinām:

- ir apgrūtināts tālākais publiskās pārvaldes pilnveides process, t.sk. decentralizācija
- esošais novadu dalījums vairumā gadījumu teritoriālā izvietojuma un saimnieciskajā ziņā ir neloģisks
- pašvaldību savstarpējā konkurence bieži ir šķērslis racionālu, uz attīstību orientētu lēmumu pieņemšanā saistībā ar publisko pakalpojumu organizāciju un nodrošināšanu
- vairākos novados nav spēcīgu attīstības centru, kas ietekmē reģionālās politikas realizāciju
- liels novadu skaits, kur ir nepietiekoši ieņēmumi un spēja patstāvīgi īstenot funkcijas
- daudzos gadījumos netiek veikta racionāla un efektīva pārvalde
- netika pienācīgi izvērtēts, ka 26 rajonu funkcijas pārņems 110 novadi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Piemēri: samērīgas izmaksas un ieņēmumi

Administratīvās izmaksas novados - *uz 1 iedz. vidēji 3 gadu laikā*

- augstākie Riebiņu novadā - **201,3** EUR
- zemākie Jelgavas novadā - **21,9** EUR

52 novados šīs rādītājs ir augstāks par **100 EUR**

Dotācija no pašvaldību izlīdzināšanas fonda - *no kopējiem pašvaldības ieņēmumiem*

- Vārkavas novadam - **39,01%**

vairāk nekā **10%** saņem 77 novadi un 1 republikas pilsēta

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Valsts kontroles revīzijas ziņojums „Vai novadu pašvaldības nodrošina pakalpojumus iedzīvotājiem par samērīgām izmaksām?” (2017)

Secinājums:

Kopīgu sadarbības institūciju veidošana pakalpojumu sniegšanā starp pašvaldībām nav izplatīta

(piemēri: divas būvvaldes pilsētā, neizmantotas iespējas kopīgai civilstāvokļu aktu reģistrācijai u.c.)

Ieteikumi:

- sabalansēt pakalpojumu pieprasījumu un izmaksas
- pilnveidot attīstības plānošanas sistēmu pašvaldībās
- izvērtēt nepieciešamību izdarīt grozījumus normatīvajos aktos, kas reglamentē pašvaldības administratīvo un teritoriālo struktūru

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas Padomes ieteikumi pašvaldību sadarbībai

- EP sadarbības jeb kopdarbības formas uzsver kā vienu no būtiskiem darbības pilnveidošanas rīkiem, reaģējot uz krīzi un elastības nepieciešamību
- EP aicina pašvaldību sadarbību ievērojami paplašināt gan vertikāli – ar valsts pārvaldi, gan horizontāli – ar citām pašvaldībām, gan ar privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un brīvprātīgām struktūrām

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=2362517&Site=COE&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=CA9A9A&BackColorLogged=EFEA9C&direct=true>

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Attīstības virzieni

NAP 2020 – ieviest pilnveidotu valsts administratīvi teritoriālo iedalījumu

ATR izvērtējums (MK 2013) - nodrošināt reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centru administratīvu sasaisti

Atzinums Saeimai par decentralizācijas iespējām uz pašvaldībām (MK 2013) – kā pārejas periods līdz atbilstošas pašvaldību sistēmas izveidei būtu pašvaldību sadarbības teritoriju veidošana un pašvaldību sadarbības organizēšana

Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādnes 2020 (MK 2014) - noteikt ap reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centriem ietvaru, kurā pašvaldības var apvienoties vai sadarboties, nodrošinot to administratīvās kapacitātes stiprināšanu un attīstību, kā arī pilnveidojot sadarbību ar attiecīgām valsts institūcijām, kuras darbojas rajona mērogā

Valdības rīcības plāns (MK 2016) – izveidosim pašvaldību sadarbības teritorijas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Turpmākā rīcība

1. Sadarbības teritoriju izveides jautājumu vērtēt kopsakarībā ar plānotajām reformām izglītības, veselības un nodokļu politikas jomā
2. Sagatavot vērtējumu, kuras pašvaldību funkcijas lietderīgāk un racionālāk īstenot pašvaldībām kopdarbībā sadarbības teritorijā
3. Izvērtēt pārvaldes modeli, kurš sadarbības teritorijā nodrošinātu valsts pārvaldes institūciju sadarbību un darbības koordināciju
4. Sadarbības teritorijas ietvarā veicināma pašvaldību brīvprātīga apvienošanās

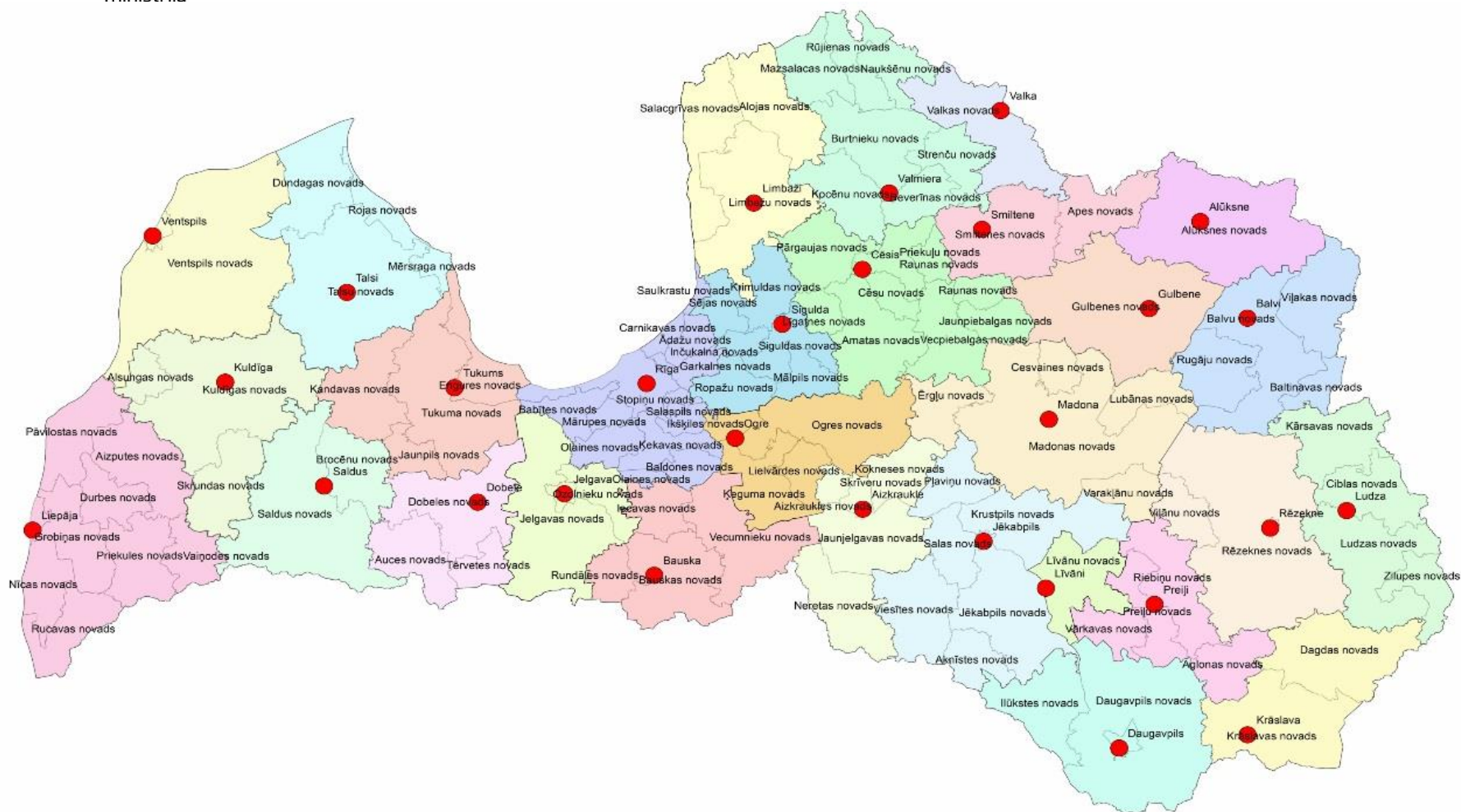
Sadarbības teritorijā kopsakarībās analizējams:

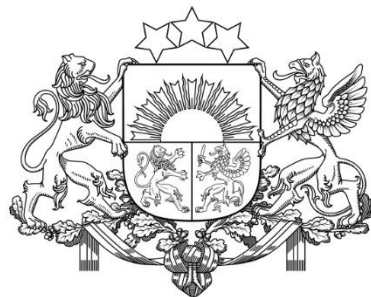
- izglītības, kultūras, sporta, veselības un sociālo iestāžu tīkls
- komunālā saimniecība, ceļu infrastruktūra un sabiedriskais transports
- valsts pārvaldes vienoto klientu apkalpošanas centru tīkls un tajā sniegto pakalpojumu apjoms
- uzņēmējdarbība un teritorijas ekonomiskā attīstība

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrii

29 sadarbības teritoriju projekts pēc VARAM konsultācijām ar pašvaldībām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

www.varam.gov.lv